

POSTANOWIENIE

Dnia 14 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie prokurator A. K. o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II DO 20/20, zakończonej prawomocną uchwałą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 231 § 1 k.k. (sygn. akt I ZO 98/22), po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 14 maja 2024 r., wniosku sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Dończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 9/23 w przedmiocie wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Siwka wymogów niezawisłości i bezstronności w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. a contrario oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności

postanowił:

nie uwzględnić wniosku sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Dariusza Dończyka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 9/23

UZASADNIENIE

Prokurator A. K. w dniu 14 grudnia 2022 r. złożyła do Sądu Najwyższego wnioszek o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II DO 20/20, zakończonej prawomocną uchwałą Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego w

przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 231 § 1 k.k. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. I ZO 98/22.

Pismem z dnia 30 stycznia 2023 r. A. K. wniosła w trybie art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym, o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Siwka wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego pod sygn. akt I ZB 9/23 zaś do jej rozpoznania zostali wylosowani sędziowie Sądu Najwyższego w osobach: Dariusz Świecki (przewodniczący), Dariusz Dończyk (sprawozdawca), Maciej Pacuda, Grzegorz Misiurek i Jacek Błaszczuk.

W piśmie z 25 stycznia 2024 r. sędzia Sądu Najwyższego Marek Siwek wniósł w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. o wyłączenie od rozpoznania sprawy I ZB 9/23 sędziego Sądu Najwyższego wylosowanego do składu w osobie Dariusza Dończyka.

Wnioskodawca wskazał, że sędzia SN Dariusz Dończyk wylosowany do rozpoznania niniejszej sprawy złożył 17 października 2022 r. oświadczenie, w którym wskazał przede wszystkim, że orzeczenia wydane przez osoby powołane na urząd sędziego SN w trybie przewidzianym obecnie obowiązującą ustawą o KRS obarczone są wadą prawną, a także naruszają prawo do sądu, w związku z czym odmawia orzekania z osobami powołanymi do SN w takiej procedurze: Nadto, procedura ta wprost została określona przez niego w powołanym oświadczeniu jako wadliwa, a jej skutkiem jest m.in. naruszenie prawa obywatela do sądu. Oświadczenie to dostępne jest na stronie internetowej Forum Współpracy Sędziów - <https://forumfws.eu/glos-w-sprawie/oswiadczenie-sedziowie-sn/>.

Wnioskodawca podał, że oświadczenie podpisane m. in. przez SSN Dariusza Dończyka, zostało złożone w czasie obowiązywania ustawy o Sądzie Najwyższym w obecnym kształcie co prowadzi do przekonania, że stanowi wprost ustosunkowanie się do treści przepisów wprowadzonych m.in. do jej art. 29, a więc wskazuje po pierwsze, że podpisani sędziowie deklarują, że nie będą orzekać w składach „mieszanych”, a także, że ocena przesłanek zawartych w art. 29 ust. 5

ustawy o Sądzie Najwyższym będzie dokonywana przez nich w jeden, wynikający z tego oświadczenia sposób.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie jest zasadny i dlatego nie został uwzględniony.

Analiza akt sprawy wskazuje, że autor wniosku uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego SSN Dariusza Dończyka – w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k. – wyznaczonego do rozpoznania sprawy I ZB 9/23 utożsamia z treścią złożonego w dniu 17 października 2022 r. oświadczenia, w którym wskazał przede wszystkim, że orzeczenia wydane przez osoby powołane na urząd sędziego Sądu Najwyższego w trybie przewidzianym obecnie obowiązującą ustawą o KRS obarczone są wadą prawną, a także naruszają prawo do sądu w związku z czym odmawia orzekania z osobami powoływanymi do Sądu Najwyższego w takiej procedurze.

W pełni zgadzając się z treścią wskazanego oświadczenia, należy zauważyć, że nie bez znaczenia dla oceny wniosku, jest utrwalone i jednolite orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (zob. ETPCz z 22 lipca 2021 r. Reczkowicz przeciwko Polsce, nr 43447/19; z 8 listopada 2021 r., Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, nr 49868/19 i 57511/19; z 3 lutego 2022 r. Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20) w którym przesądzono, że orzekanie przez osoby powołane do Sądu Najwyższego na podstawie wniosku Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w składzie i trybie przewidzianym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. stanowi naruszenie prawa do sądu wyrażonego w art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284). Skutkiem tego naruszenia są odszkodowania zasądzone od Rzeczypospolitej Polskiej.

Wobec powyższego, gdyby uznać argumentację przedstawioną przez SSN Marka Siwka, którego dotyczy złożony wniosek o zainicjowanie postępowania na podstawie art. 29 § 6 u.S.N., a więc bezpośrednio konieczności badania spełnienia przez tego sędziego wymogów wskazanych w § 5 tego przepisu, w tym związanych z powołaniem go na urząd sędziego Sądu Najwyższego, a jednocześnie

wylączenie od orzekania wszystkich sędziów składających podpis pod oświadczeniem z dnia 17 października 2022 r. (zgodnie z intencją wnioskodawcy) doszłoby do sytuacji, w której o spełnieniu lub nie wymogów bezstronności i niezależności SSN Marka Siwka decydowałiby sędziowie powołani w tej samej procedurze nominacyjnej. Tym samym sędziowie ci, zasiadając w składzie przeprowadzającym tzw. test sędziego, zmuszeni byłiby do zajęcia stanowiska odnośnie okoliczności, która także ich bezpośrednio dotyczy, albowiem jest związana z ich własną procedurą nominacyjną. Zaistniały problem, którego sedno wyraża łacińska paremia *nemo iudex in casa sua* jest dostrzegalny już na pierwszy rzut oka, a jego znaczenie dla możliwości bezstronnego rozpoznania sprawy jest oczywiste i zrozumiałe dla każdej, choćby przeciętnie wykształconej dorosłej osoby – obiektywnego, postronnego obserwatora procesu. W tej sytuacji wypowiedzanie się sędziów co do większości zarzutów podniesionych we wniosku, w odbiorze zewnętrznym mogło by zostać zinterpretowane jako postąpienie nieutrwalające obrazu Sądu Najwyższego jako działającego w warunkach bezstronności. Okoliczność ta prowadzi nadto nie tylko do naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 EKPC w postaci prawa strony postępowania do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą, ale do obrazy art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. (por. uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022, I KZP 2/22).

Zauważyć należy, że na wniosek SSN Marka Siwka zostali już wyłączeni, z pierwotnie wyznaczonego składu testowego SSN Dariusz Świecki (postanowienie z 14 marca 2024 r., I ZO 18/24), SSN Jacek Błaszczyk (postanowienie z 12.3.2024 r., I ZO 19/24) i SSN Maciej Pacuda (postanowienie z 24 kwietnia 2024 r., I ZO 20/24).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]

